

عنوان مقاله:

بررسی سازوکار و نوزمین ساخت پهنه گسلی سیه چشمه- خوی

محل انتشار:

فصلنامه علوم زمین، دوره 24، شماره 96 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

مریم روستایی - کارشناسی ارشد، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم طبیعی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

بهزاد زمانی - استادیار، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم طبیعی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

پیمان نواب پور - دکترا، انستیتو علوم زمین، دانشگاه فردریک شیلر، جینا، آلمان

محسن موید - استاد، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم طبیعی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

سامانه گسلی سیه چشمه- خوی، از گسل های اصلی در بخش شمال باختری ایران به شمار می رود که فعالیت امتدادلغز راست گرد برای پاره های مختلف آن گزارش شده است. در تصاویر ماهواره ای این منطقه، جابه جا شدن مسیر رودخانه ها، بریده شدن و جابه جایی مخروط افکنه ها در راستای پاره های گسلی یاد شده، تاییدی بر جنبش های امتدادلغز راست گرد این سامانه گسلی است. به طوری که میزان جابه جایی مخروط افکنه ها در دشت زورآباد (در راستای پاره ای از گسل کمرکسن) حدود ۸/۱ کیلومتر برآورد شده است. سازوکار حاکم بر پهنه گسلی سیه چشمه- خوی با استفاده از روش تحلیل وارون و با استناد بر تلفیق حل سازوکار کانونی زمین لرزه های روی داده در منطقه و داده های صحرایی مورد بررسی قرار گرفته است. از این رو، سعی شده است از همه داده های لرزه ای در این ناحیه که دارای حل سازوکار کانونی بوده اند استفاده شود. همچنین، داده های صحرایی برداشت شده در پژوهش حاضر اندازه گیری سطوح برشی دارای خش لغز و صفحات گسلی پهنه سیه چشمه- خوی را شامل می شود. این داده ها در ۷ ایستگاه و ۴۵ سطح برشی دارای خش لغز در واحدهای سنگی جوان (در نزدیکی پاره های گسلی یادشده) اندازه گیری شده اند. ابتدا با استفاده از روش تحلیل وارون محورهای اصلی تنش در هر یک از ایستگاه ها به دست آمد. سپس با تلفیق داده های صحرایی و حل کانونی زمین لرزه ها رژیم تنش نوزمین ساختی حاکم بر این منطقه ارزیابی شد. نتایج به دست آمده از این تحلیل، سازوکار چیره امتدادلغزی برای این گسل نشان می دهد و نشان از یک رژیم تنش امتدادلغز با مولفه فشارشی $N162^{\circ}E$ و مولفه کششی $N255^{\circ}E$ در این منطقه دارد. بر این پایه می توان اظهار کرد که رژیم تنش یادشده مسبب اصلی زمین لرزه های روی داده در این محدوده بوده است. همچنین حرکت امتدادلغز راست گرد پاره های گسلی سیه چشمه- خوی تحت تاثیر این تنش است. در ضمن نتایج این تحلیل با پژوهش های دیگر پژوهشگران و اندازه گیری های GPS در این ناحیه همخوانی خوبی نشان می دهد.

کلمات کلیدی:

نوزمین ساخت، روش وارون، سیه چشمه، خوی، شمال باختری ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1385335>

